

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 179/2017-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. marca 2017 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti KÚPELE NOVÝ SMOKOVEC, a. s., Nový Smokovec 32, Vysoké Tatry, zastúpenej advokátom JUDr. Petrom Čurillom, Hlavná 2876/11, Prešov, vo veci namietaného porušenia jej základných práv zaručených čl. 20 ods. 1 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7 Co 119/2013 z 23. januára 2014 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 180/2014 z 29. septembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti KÚPELE NOVÝ SMOKOVEC, a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. januára 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti KÚPELE NOVÝ SMOKOVEC, a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základných práv zaručených čl. 20

ods. 1 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 Co 119/2013 z 23. januára 2014 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Cdo 180/2014 z 29. septembra 2015 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka v právnom postavení žalovanej v konaní vedenom pôvodne na Okresnom súde Poprad (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 9 C 65/2009 bola účastníčkou konania o zriadenie vecného bremena.

Po tom, ako okresný súd medzitýmny rozsudkom č. k. 9 C 65/2009-207 z 8. apríla 2013 (ďalej len „medzitýmny rozsudok“) vyslovil, že „nárok žalobcu na zriadenie vecného bremena v prospech vlastníka nehnuteľnosti parcelné číslo 318/9 - ostatné plochy o výmere 944 m² zapísanej na [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], spočívajúci v práve prechodu a prejazdu cez pozemok parcelné číslo 318/8 - ostatné plochy o výmere 631 m² zapísaný na [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a to peši, osobným motorovým vozidlom, nákladným vozidlom vo vymedzenom koridore podľa geometrického plánu [REDAKOVANÉ] vyhotoveného [REDAKOVANÉ] dňa 5.3.2009, *autorizačne overeného [REDAKOVANÉ] a úradne overeného Správou katastra Poprad dňa 12.3.2009 pod číslom [REDAKOVANÉ] je opodstatnený za finančnú náhradu vo výške 15 ročného tržného nájomného koridoru podľa geometrického plánu [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] vyhotoveného [REDAKOVANÉ] dňa 5.3.2009, autorizačne overeného [REDAKOVANÉ] a úradne overeného Správou katastra Poprad dňa 12.3.2009 pod č. [REDAKOVANÉ]“*, krajský súd v dôsledku sťažovateľkou podaného odvolania napadnutý medzitýmny rozsudok okresného súdu potvrdil s výnimkou výroku o určení finančnej náhrady vo výške 15-ročného tržného nájomného a vo výroku o určení finančnej náhrady vo výške 15-ročného tržného nájomného medzitýmny rozsudok zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Následne v rámci dovolacieho konania iniciovaného taktiež sťažovateľkou najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľky odmietol a sťažovateľku zaviazal na úhradu trov dovolacieho konania.

3. Sťažovateľka v úvode sťažnosti poukazuje na priebeh súdneho konania spochybňuje vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu, čo odôvodňuje jednak absenciou riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia zo strany odvolacieho súdu, ako aj nesprávnou a neadekvátnou aplikáciou a interpretáciou ustanovenia § 3 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“) v posudzovanej právnej veci. Tak napadnutému rozsudku krajského súdu, ako aj napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu následne prisudzuje porušenie ňou označených základných práv zaručených ústavou (bod 1) a v kontexte ňou formulovanej nosnej sťažnostnej argumentácie zastáva názor, že „... ustanovenie § 3 ods. 1 OZ nemá vlastnú, priamu normotvornú platnosť, upravuje iba spôsob aplikácie a interpretácie týchto ustanovení“.

4. Ako ďalej sťažovateľka s poukazom na rozhodovaciu prax ústavného súdu, najvyššieho súdu, ako aj Najvyššieho súdu Českej republiky uvádza, „... pojem dobrých mravov v súlade s ustanovením § 3 ods. 1 OZ je výkladovým pravidlom a nemožno subjektom práva na základe uvedeného a bez ďalšieho, ukladať zákonné povinnosti. Dobré mravy sami o sebe netvoria súčasť zistených právnych noriem...“

Vo vzťahu k neadekvátnej aplikácii ustanovenia § 3 ods. 1 OZ v ďalšom poukazujeme na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 144/2010, v súlade s ktorým ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka umožňuje súdu posúdiť vec v tom smere, či konkrétny výkon daného subjektívneho práva je v súlade s dobrými mravmi. Aplikácia uvedeného ustanovenia umožňuje zásah do výkonu už existujúceho práva vyplývajúceho z občiansko-právneho vzťahu, nemôže ale viesť ku vzniku, zmene alebo zániku práv a povinností. To z toho dôvodu, že ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemá vlastnú, priamu normotvornú platnosť, upravuje iba spôsob aplikácie a interpretácie týchto ustanovení.“

5. S ohľadom na uvedené sťažovateľka žiada, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom rozhodol, že „... základné práva sťažovateľa garantované v článku 13 ods. 1 písm. a), článku 20 ods. 1 a článku 46 Ústavy Slovenskej republiky boli vyššie špecifikovanými rozhodnutiami súdov Slovenskej republiky porušené a aby vec... vrátil na

d'alsie konanie alternativne Krajskému súdu v Prešove, resp. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky“.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

7. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Vychádzajúc z obsahu sťažnosti ústavný súd konštatuje, že táto sťažnosť napriek tomu, že sťažovateľka je zastúpená advokátom, nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 1 a § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

9. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľka špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľka domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označila za porušovateľa svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

10. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

11. V zmysle ustanovenia § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie:

- a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili,
- b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody,
- c) proti komu smeruje.

12. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

13. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že sťažovateľkou predložená ústavná sťažnosť neobsahuje návrh rozhodnutia vo veci samej (petit), ktorého vydania sa sťažovateľka od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde), vymedzený presne, určito a zrozumiteľne, teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom na rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci.

Formulácia návrhu na rozhodnutie vo veci samej je neúplná, pretože sťažovateľka sa v petite ústavnej sťažnosti domáha vyslovenia porušenia ňou označených práv (bod 1) „*rozhodnutiami súdov Slovenskej republiky*“ a žiada, aby ústavný súd „*vec... vrátil na ďalšie konanie alternatívne Krajskému súdu v Prešove, resp. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky*“, bez toho, aby výslovne konkretizovala napadnuté súdne konanie tak krajského súdu, ako aj najvyššieho súdu, ktorého sa ňou podaná ústavná sťažnosť týka a v rámci ktorého porušenie práv namieta.

Rovnako sťažovateľka žiada vyslovenie porušenia čl. 46 ústavy „*rozhodnutiami súdov Slovenskej republiky*“, ktorý však pozostáva z viacerých tam uvedených práv, a teda v tejto časti petit rovnako trpí i vadou nedostatočne označeného porušenia práv.

14. Ústavnou podmienkou postupu ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde však je, aby ústavný súd najprv vyhovel sťažnosti podanej podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a svojím rozhodnutím vyslovil, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené základné práva alebo slobody uvedené v druhej hlave ústavy alebo ľudské práva a základné slobody vyplývajúce z príslušnej medzinárodnej zmluvy, avšak takáto požiadavka nie je, ako už bolo uvedené, v petite sťažnosti sťažovateľky obsiahnutá (bod 5 a bod 13).

15. Na základe uvedeného ústavný súd uzavrel, že návrh na rozhodnutie vo veci samej v predloženej sťažnosti nezodpovedá právomociam ústavného súdu vo vzťahu ku konaniam o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb.

Takýto návrh znemožňuje zároveň ústavnému súdu preskúmať aj predpoklady prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde a napokon aj otázku jej prípadnej zjavnej neopodstatnenosti. Súčasne taký návrh neumožňuje ústavnému súdu

vymedziť rozsah, v ktorom by bolo možné sťažnosť prijať na ďalšie konanie (§ 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

16. V súvislosti s uvedeným nedostatkom ústavný súd pripomína, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04).

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

17. Sťažovateľke rovnako nemožno s poukazom na dikciu ustanovenia § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde zo strany ústavného súdu nevytknúť i vadu plnomocenstva doručeného sťažovateľkou po podaní ústavnej sťažnosti 15. januára 2016, ktoré vykazovalo rovnako ako i samotný petit ústavnej sťažnosti vadu neurčitosti, pretože v ňom nebolo vymedzené, akej veci sa (v konaní pred ústavným súdom) týka.

18. Ústavný súd preto aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľky konštatuje, že sťažnosť vykazuje také nedostatky náležitostí predpísaných ústavou a zákonom o ústavnom súde, že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných podmienok konania pred ústavným súdom, a preto ju z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

19. Ústavný súd na záver konštatuje, že sťažovateľkou podaná ústavná sťažnosť sa rovnako vyznačuje aj zmätočnosťou svojho obsahu vyúsťujúcou do nedostatku ďalšej zo zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti požadovanej ustanovením § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ktorou je logické, kompaktné a dostatočne určité odôvodnenie návrhu vo vzťahu k právam, vyslovenia porušenia ktorých by sa sťažovateľka v petite sťažnosti mala (ak by bola správne koncipovaná; pozn.) domáhať. Odôvodneniu sťažnosti takáto ústavnoprávna kvalita zjavne chýba, pretože vo svojej podstate sú nosné sťažnostné námietky sťažovateľky len prenosom jej odvolacej a dovolacej argumentácie jednak proti medzitýmnému rozsudku okresného súdu č. k. 9 C 65/2009-207 z 8. apríla 2013, ako aj proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 7 Co 119/2013 z 23. januára 2014.

V skutočnosti teda v podanej ústavnej sťažnosti absentujú dôvody majúce ústavný rozmer, ktoré by porušenie sťažovateľkou označených práv (bod 1) osvedčovali. Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť ako celok pôsobí nedostatočne a neurčito, vytvára priestor pre dohady a dedukcie, čo sa pri uplatnení námietky o porušení základných práv (pri zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom; pozn.) v konaní pred ústavným súdom zásadne neakceptuje (m. m. III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, III. ÚS 244/2014).

20. V kontexte sťažovateľkou namietaného porušenia práv zaručených ústavou (bod 1) rozhodnutím dovolacieho súdu (sp. zn. 6 Cdo 180/2014 z 29. septembra 2015, ktorým najvyšší súd dovolanie sťažovateľky odmietol a sťažovateľku zaviazal na úhradu trov dovolacieho konania; pozn.) ústavný súd taktiež poznamenáva, že sťažovateľka zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom ani v tomto smere ústavnú sťažnosť náležite neodôvodnila v zmysle požiadavky § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Na podporu svojho tvrdenia o porušení v petite označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu sťažovateľka v podanej sťažnosti neuviedla žiadne konkrétne argumenty, ktoré by akýmkoľvek spôsobom takéto porušenie signalizovali. V ústavnej sťažnosti sťažovateľka v nadväznosti na ňou tvrdené porušenie základných práv (bod 1) napadnutým uznesením najvyššieho súdu v podstate len všeobecne – bez priamej väzby na napadnuté uznesenie – konštatovala „*nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia*“ ako dôvod prípustnosti dovolania v zmysle dikcie ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f) toho času platného a účinného Občianskeho súdneho poriadku.

21. Vzhľadom na uvedené (bod 19 a bod 20) ústavný súd pri predbežnom prerokovaní konštatoval, že sťažnosť sťažovateľky neobsahuje kvalifikované odôvodnenie, a preto nespĺňa ani podstatnú náležitosť ustanovenú v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde, v dôsledku čoho ju ústavný súd rovnako aj v tejto jej časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí.

22. Keďže sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o jej ďalších procesných návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. marca 2017